

Sklípkan, veleštír, stonoha, bičovec a bělozubka. To jsou noví obyvatelé renovovaného pavilonu šelem

25.3.2022 - Andrea Fulková | Krajský úřad Libereckého kraje

Po několika týdnech intenzivních prací se zítra, v sobotu 26. března, návštěvníkům liberecké zoo opět otevřel pavilon šelem. Jeho návštěvnická část prošla úpravami a rekonstrukcí. Kromě nových vzdělávacích a informačních panelů a upravených vzhledů do vnitřních expozic zvířat v pavilonu přibylo i pět terárií se zcela novými druhy. Jedná se o predátory afrického kontinentu, kteří se vyznačují unikátními loveckými strategiemi.

„V letošním roce proběhne v zahradě několik potřebných rekonstrukcí a oprav, jako je právě renovace návštěvnické části pavilonu šelem. Návštěvníci si určitě všimnou. Změny zaznamenají již za pár dnů při otevření sezóny také rodiče a malí návštěvníci dětského koutku. Letos se také budeme věnovat plánování rozvoje zahrady“ říká Květa Vinklátová, náměstkyně pro kulturu, památkovou péči a cestovní ruch Libereckého kraje.

Návštěvníci tak mohou spatřit a porovnat největšího afrického lovce, lva, a vedle něj jednoho z nejmenších savců na světě, bělozubku. Duo savců pak doplňují čtyři různé druhy lovců ze skupiny bezobratlých – sklípkan, veleštír, stonoha a bičovec. *„Naším cílem bylo představit návštěvníkům zvířata, která v přírodě dokáží svoji kořist ulovit díky dokonalým smyslům i fascinujícím loveckým technikám, ale často navzdory svým schopnostem unikají pozornosti a trochu se vymykají obecné představě o tom, jak vypadá takový predátor. A zdálo se nám, že sousedství asi nejznámějších lovců Afriky jim bude svědčit,“* říká zooložka Dorota Gremlicová.

Bičovec čelenkový (*Damon diadema*)

Bičovec patří mezi skryté žijící pavoukovce. S oblibou obývá jeskyně, kde loví hmyz, který vyhledává pomocí přeměněného prvního páru končetin s hmatovými receptory. Druhý pár končetin, makadla, jsou velká, trnitá a uzpůsobená k lapání kořisti. Chycenou kořist pak pomocí kusadel dělí na malé kusy.

Sklípkan myší (*Pterinochilus murinus*)

Sklípkani si hrabou dlouhé nory, které obkládají sítkou z hedvábných vláken, z nichž vytváří i dvířka. Přes den čekají v bezpečí chladné nory. Po setmění otvírají dvířka a číhají na kořist. Tu dokáží zaregistrovat pomocí očí nebo hmatových receptorů na končetinách, které vnímají jemné chvění způsobené pohybem kořisti. Chycenou kořist přidržují předním párem končetin a následně ji usmrtí jedem, který ji vstříknou do těla svými kusadly.

Veleštír císařský (*Pandinus imperator*)

Štíři loví po setmění a svoji kořist, kterou bývají zpravidla různé druhy členovců, často registrují díky hmatovým receptorům na těle (např. hřebínek pecten). Při lovu obvykle kombinují sílu klepet a jedu. Ten vstříkují do těla kořisti pomocí hrotu na konci ocasu. Po usmrcení kořisti si štíři potravu přidržují klepety, oddělují malé kousky a z nich vymačkávají tělesné tekutiny.

Stonoha (*Alipes multicostris*)

Stonoha je predátor, který loví vše, co potenciálně může přemoci. Od hmyzu po drobné ještěrky a myši holátka. Při vyhledávání kořisti se dokáže rychle pohybovat a také obratně šplhat. Loví především v noci. Nemá sice dobře vyvinutý zrak, ale při vyhledávání potravy se orientuje sluchem a hmatem. První pár končetin má přeměněn v silná kusadla s jedovými žlázami. Svoji kořist po útoku navíc sevře dalšími končetinami na těle a nepustí.

Bělozubka nejmenší (*Suncus etruscus*)

Bělozubka je nejmenší druh rejska a zároveň jeden z nejmenších savců na světě. Váží přibližně 2 gramy. Při vyhledávání potravy se tento hmyzožravec orientuje především čichem a hmatovými chloupky na čenichu. Pokud ucítí kořist, rychle k ní vyběhne a usmrtí ji zakousnutím pomocí svých drobných, ale špičatých a ostrých zubů. Za den sežere až dvojnásobek své váhy.

Nová terária v pavilonu šelem jsou zcela zakrytá, pouze na jedné straně je možnost odklopit dvířka a nahlédnout dovnitř. Na vnější straně boxu je vyobrazení chovaného druhu a otázka zaměřená na jeho biologii. Odpověď na ni se pak skrývá uvnitř. Expozici nazvanou Lovci afrického kontinentu doplňuje projekce dokumentárního snímku o lvech a jejich loveckých strategiích v přírodě promítaná na velkoplošné obrazovce umístěné v pavilonu.

Úprava a renovace návštěvnické části je pouze začátkem plánované rozsáhlé rekonstrukce celého pavilonu šelem. Ta bude zaměřena především na zvětšení expozic a výběhů, a tím i zvýšení komfortu chovaných zvířat.

<https://www.kraj-lbc.cz/aktuality/sklipkan-velestir-stonoha-bicovec-a-belozubka-to-jsou-novi-obyvatele-renovovaneho-pavilonu-selem-n1108480.htm>